

Saksutredning

Arkivreferanse: 2023/242-57

Saksbehandler: Audhild Bang Rande

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
		Kommunestyret

Omklassifisering av kommunale veier

Kommunedirektørens anbefaling

1. **Vega kommune vedtar kommunalt veinett slik det fremgår av saksframlegget.**
2. Veier som ikke inngår i det kommunale veinettet, skal håndteres som private veier, og kommunen skal ikke ha ansvar for ordinær drift og vedlikehold av disse.
3. Administrasjonen gis fullmakt til å gjennomføre nødvendig oppfølging av vedtaket, herunder dialog med berørte grunneiere og veieiere og tilrettelegging for overgang til privat drift.
4. For veier som omklassifiseres til private, kan kommunen, der det er hensiktsmessig, legge til rette for at private veieiere kan inngå avtale om vintervedlikehold med entreprenører som kommunen benytter. Kostnadene dekkes av de private veieierne.
5. Behovet for vinterbrøyting på veistrekningen Floa-kjul vurderes særskilt ut fra veiens beredskapsfunksjon og faktisk behov.

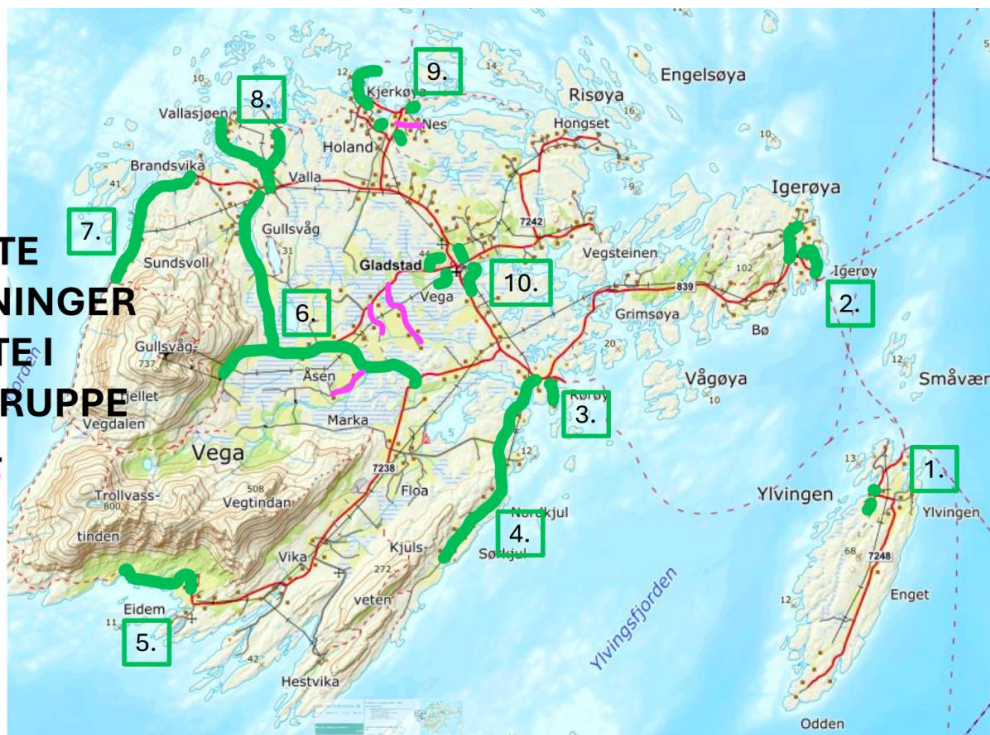
Vedlegg

- 1 Nytt forslag kart kommunale veier
- 2 Fra sak 2023/242- 8 Forslag - omklassifisering av kommunale veier
- 3 Fra sak 2023/242 -6 Strekninger, vedlikehold og ansvar av kommunale veier
- 4 Gammelt rodekart.pdf
- 5 Fra sak 2023/242-19 Saksprotokoll Omklassifisering av kommunale veier - vedtak av strekninger

Bakgrunn for saken

I 2024 gjennomførte en politisk arbeidsgruppe en omfattende gjennomgang av kommunens veinett med sikte på å vurdere hvilke veier som bør være kommunale og hvilke som kan omklassifiseres til private veier. Arbeidsgruppen behandlet også innspillene som kom inn i høringsrunden før saken ble lagt frem for kommunestyret 14.11.2024. Saken ble utsatt. I kommunestyret i desember 2025 ble det i budsjettsaken vedtatt å ta saken opp til ny vurdering, da det forventes en innsparing på kr. 350.000,- for privatisering av veier i 2027.

FORESLÅTTE VEISTREKNINGER ETTER MØTE I ARBEIDSGRUPPE 06.11.2024

	Veistrekning	Antall meter
1. Ylvingen	Himmelblåveien, Tofta	230
	Himmelblåveien, fra FV til hurtigbåtkaia	100
2. Igerøy	Grindhaugveien	800
	Sjåvika, Sjåvikveien	1050
3. Rørøy	Rørøyveien ned til bolig/hyttefeltet	600
	Rørøyveien ned til forretningsområdet	200
4. Kjøl	Kjølveien	4700
5. Eidem	Eidemsmoen (til friluftsområdet)	1800
6. Åsen Gullsvåg	Åsveien fra fylkesveien	2600
	Videre inn til Marken	800
	Bjørnlia	1400
	Gullsvågveien	3600
	Kalvåsen	670

	Fra Åsveien frem til Arnt Åge Svendsen	1277
7.Sundsvoll	Sundsvollveien	4000
8.Valla/Viksås	Vallsjøveien	2200
	Viksåsveien	1000
9. Gardsøya, Nes	Gardsøyveien (hovedveien)	770
	Gardsøyveien inn til boligfelt	200
	Ærfuglveien	100
	Teistveien	350
	Tollbergveien	280
	Fra Nesveien til Husøya	380
	Neshaugveien	450
	Lauvberget	350
10. Gladstad	Høgåsen	530
	Høgåsmyra	490
	Sørbygdveien (fra Risbakkveien mot Røde kors)	45
	Risbakkveien fra FV inn til VSO	40
	Torvåsmya	362
	Vegsteinveien, Gladstad	205
	Burshaugen	1351
	SUM	33008

Veier som ble tatt ut:

Vikasjøen	1630
Hestvikveien	3000
Floa til Kjøl	2400
Vega Kirke	43
Små veier Gardsøya	150
Deler av vei Husøya	150
Himmelblåveien, Ylvingen	67
Åsen Henny	663
Kolstad	235
Svea	580
Forøy	185
Mjøgroven, Ylvingen	700
Sum	9803

Arbeidsgruppen har foretatt en ny gjennomgang av saken. Vurderingen bygger både på arbeidsgruppens tidligere arbeid og på en oppdatert gjennomgang av veienes funksjon og samfunnsmessige betydning.

Kriterier som er satt gir en mer konsekvent og helhetlig avgrensning av det kommunale veinettet.

Kriterier	
Kommunalt byggefelt	Kommunen har tilrettelagt for boligbygging og bør normalt eie infrastrukturen
Landbruk/næring	Vei med betydning ut over egen virksomhet for næringsaktivitet og verdiskaping
Sammenheng i veinettet	Gjennomgangsvei eller viktig forbindelse i transportsystemet
Bosetting	Betjener et større antall helårs- eller fritidsboliger
Friluftsliv/turisme	Viktig for utfartsområder og reiseliv
Fremtidig utbygging	Viktig for framtidig kommunal utvikling
Beredskap	Alternativ adkomst eller viktig samfunnssikkerhetsfunksjon

Forslag til kommunale veier

Område	Vei	Lengde (m)	Status forslag	Hovedkriterium	Kriteriebeskrivelse	Konklusjon
1.	Himmelblåveien, Tofta	230	Kommunal	Bosetting	Betjener boligfelt i Ylvingen	Kommunal
Ylvingen	Himmelblåveien, fra FV til hurtigbåtkaia	100	Kommunal	Sammenheng i veinettet	Er knyttet opp mot hurtigbåtkaia	Kommunal
2.	Grindhaugveien	800	Kommunal	Bosetting og landbruk	Flere helårsboliger og fritidsbebyggelse, samt 2 gårdsbruk i aktiv drift	Kommunal
Igerøy	Sjåvika, Sjåvikveien	1050	Kommunal	Bosetting	Betjener et større antall helårsboliger.	Kommunal
3.	Rørøyveien ned til bolig/hyttefeltet	600	Kommunal	Fremtidig utbygging	Tilrettelagt for fremtidig utbygging	Kommunal
Rørøy	Rørøyveien ned til forretningsområdet	200	Kommunal	Fremtidig utbygging	Tilrettelagt for fremtidig utbygging	Kommunal
4. Kjøl	Kjølveien	4700	Kommunal	Bosetting, landbruk, friluftsliv	Flere helårsboliger og fritidsbebyggelse, samt 2 gårdsbruk i aktiv drift. Friluftsliv	Kommunal
5. Eidem	Eidemsmoen (til friluftsområdet)	1800	Kommunal	Friluftsliv	Vei til statlig sikret friluftsområde. Har stor betydning for allmenn ferdsel.	Kommunal
6. Åsen	Åsveien fra fylkesveien	2600	Kommunal	Sammenheng i veinettet	Binder flere veier sammen	Kommunal
Åsen til Marken	Videre inn til Marken	800	Kommunal	Bosetting og landbruk	2 gårdsbruk i aktiv drift, foredling og turisme. Er besøkpunkt innen reiseliv og har derfor også betydning ut over sin egen virksomhet og har betydning for allmenn ferdsel	Kommunal
Gullsvåg	Bjørnlia	1400	Kommunal	Beredskap	Beredskap knyttet til vannverket	Kommunal
	Gullsvågveien	3600	Kommunal	Sammenheng i veinettet, landbruk og næring	Binder flere veier sammen, aktivt landbruk i drift, samt steinbrudd	Kommunal
7.	Sundsvollveien	4000	Kommunal	Friluftsliv	Vei til statlig sikret friluftsområde og Vegatrappa. Har stor betydning for allmenn ferdsel.	Kommunal
8.	Vallsjøveien	2200	Kommunal	Bosetting	Betydelig med helårsboliger og fritidsbebyggelse.	Kommunal

Område	Vei	Lengde (m)	Status forslag	Hovedkriterium	Kriteriebeskrivelse	Konklusjon
Valla/Viksås	Viksåsveien	1000	Kommunal	Landbruk, næring, bosetting, fritidsbebyggelse	Flere helårsboliger og fritidsbebyggelse, samt landbruk, hotellet og planlagt hyttefelt. Er besøkspunkt innen turisme og har betydning ut over egen virksomhet.	Kommunal
9.	Gardsøyveien (hovedveien)	770	Kommunal	Bosetting, turisme,	Vei til boligfelt, fritidsbebyggelse og verdensarvsenter. Er knutepunkt for formidling av verdensarven og viktig for allmenn ferdsel.	Kommunal
Gardsøya, Nes	Gardsøyveien inn til boligfelt	200	Kommunal	Bosetting	Betjener flere helårsboliger i et kommunalt byggefelt	Kommunal
	Ærfuglveien	100	Kommunal	Sammenheng i veinettet	Samferdsel og tilgjengelighet til hurtigbåtkai, småbåthavn	Kommunal
	Teistveien	350	Kommunal	Bosetting, fritidsbebyggelse	Er en del av et kommunalt byggefelt.	Kommunal
	Tollbergveien	280	Kommunal	Bosetting	Er den del av et kommunalt byggefelt	Kommunal
	Fra Nesveien til Husøya	380	Kommunal	Friluftsliv og næring	Vei til viktig friluftsområde. Har stor betydning for allmenn ferdsel.	Kommunal
	Neshaugveien	450	Kommunal	Sammenheng i veinett	Flere helårsboliger og veien binder flere veier sammen	Kommunal
	Lauvberget	350	Kommunal	Bosetting	Er en del av et kommunalt byggefelt.	Kommunal
10.	Høgåsen	530	Kommunal	Bosetting	Er en del av et kommunalt byggefelt.	Kommunal
Gladstad	Høgåsmyra	490	Kommunal	Bosetting	Er en del av et kommunalt byggefelt.	Kommunal
	Sørbygdveien (fra Risbakkveien mot Røde kors)	45	Kommunal	Bosetting	Er en del av et kommunalt byggefelt.	Kommunal
	Risbakkveien fra FV inn til VSO	40	Kommunal	Bosetting	Er en del av et kommunalt byggefelt.	Kommunal
	Torvåsmya	362	Kommunal	Bosetting	Er en del av et kommunalt byggefelt.	Kommunal
	Vegsteinveien, Gladstad	205	Kommunal	Bosetting	Er en del av et kommunalt byggefelt.	Kommunal
	Burshaugen	1351	Kommunal	Bosetting	Er en del av et kommunalt byggefelt.	Kommunal
	Floa til Kjøl	2400	Kommunal	Beredskap, landbruk, bosetting	viktig funksjon i kommunens beredskap. Veien gir en alternativ forbindelse i veinettet og kan få stor betydning dersom ordinær adkomst blir stengt	Kommunal
Sum		33 383				

Område	Vei	Lengde (m)	Status forslag	Hovedkriterium	Kriteriebeskrivelse	Konklusjon
	Vikasjøen	1630	Kommunal	Bosetting	Fungere som en adkomstvei til private eiendommer. Veien har ingen gjennomgangsfunksjon eller annen vesentlig offentlig funksjon utover dette.	Privat
	Hestvikveien	3000	Kommunal	Bosetting, fritidsboliger	Fungerer som en adkomstvei til private eiendommer. Har ingen gjennomgangsfunksjon eller annen vesentlig offentlig funksjon utover dette.	Privat
	Vega Kirke	43	Kommunal			
	Små veier Gardsøya	150	Kommunal	Bosetting	Korte veier som kan anses som privat	Privat
	Deler av vei Husøya	150	Kommunal	Næring	Vei som er i direkte knyttet til rorbuene	Privat
	Himmelblåveien	67	Kommunal	Bosetting	Fungerer som en adkomstvei til private eiendommer. Har ingen gjennomgangsfunksjon eller annen vesentlig offentlig funksjon utover dette.	Privat
	Åsenveien	663	Kommunal	Bosetting	Fungerer som en adkomstvei til private eiendommer. Har ingen gjennomgangsfunksjon eller annen vesentlig offentlig funksjon utover dette.	Privat
	Kolstad	235	Kommunal	Bosetting og næring	Fungerer som en adkomstvei til private eiendomme og ett par aktive gårder. Har ingen gjennomgangsfunksjon eller annen vesentlig offentlig funksjon utover dette.	Privat
	Svea	580	Kommunal	Bosetting	Fungerer som en adkomstvei til private eiendommer. Har ingen gjennomgangsfunksjon eller annen vesentlig offentlig funksjon utover dette.	Privat
	Forøy	185	Kommunal	Bosetting	Fungerer som en adkomstvei til private eiendommer. Har ingen gjennomgangsfunksjon eller annen vesentlig offentlig funksjon utover dette.	Privat
	Mjøgroven, Ylvingen	700	Kommunal	Bosetting	Fungerer som en adkomstvei til private eiendommer. Har ingen gjennomgangsfunksjon eller annen vesentlig offentlig funksjon utover dette. Deler av veien er tilkomst til vannledning til Ylvingen.	Privat

Område	Vei	Lengde (m)	Status forslag	Hovedkriterium	Kriteriebeskrivelse	Konklusjon
	Kalvåsen	670	Kommunal	Landbruk	Ett bruk i aktiv drift. Betjener et begrenset antall eiendommer og har i hovedsak funksjon som adkomstvei til private boliger og landbrukseiendommer. Den har liten eller ingen betydning for allmenn ferdsel eller det øvrige kommunale veinettet.	Privat
	Fra Åsveien til Høgåsen gård	1277	Kommunal	Landbruk	Ett bruk i aktiv drift. 2 helårsboliger. Betjener et begrenset antall eiendommer og har i hovedsak funksjon som adkomstvei til private boliger og landbrukseiendommer. Den har liten eller ingen betydning for allmenn ferdsel eller det øvrige kommunale veinettet.	Privat
	Sum	9 350				

Vurdering

Administrasjonen vurderer at kommunens framtidige ressursbruk bør konsentreres om veier med tydelig offentlig funksjon. Veier som fortsatt bør være kommunale, er i hovedsak veier som betjener kommunale boligfelt, betjener flere næringsaktører, er viktige for beredskap eller friluftsliv, eller utgjør viktige forbindelser i veinettet.

Veier som i hovedsak fungerer som adkomstveier til et begrenset antall private eiendommer uten vesentlig offentlig funksjon, bør vurderes omklassifisert til private veier. Det gjelder blant annet Vikasjøveien, Teistveien, Sveaveien, Forøyveien, Mjøgroven på Ylvingen. Vallsjøveien er tilknyttet 10 eneboliger og 7 fritidsboliger. Dette anser vi som forholdsvis høyt tall av fast bosetting som kommunen skal levere tjenester til hele året, derfor beholdes den som kommunal.

For landbrukseiendommer er det normalt behov for god framkommelighet gjennom hele året. Mange gårdsbruk disponerer egne maskiner og utstyr for vedlikehold av adkomstveier, eller har etablerte avtaler om slike tjenester. Administrasjonen vurderer derfor at landbruksinteressene alene normalt ikke tilsier at kommunen bør ha ansvar for drift og vedlikehold av denne typen veier.

I enkelte tilfeller har veiene imidlertid en funksjon som går ut over tradisjonell landbruksdrift. Dette gjelder blant annet veien til Marken, hvor Stavsmarken gård driver virksomhet som også er knyttet til besøksnæringen og reiselivet. Veien har dermed betydning for allmenn ferdsel og næringsaktivitet utover det som følger av ordinær landbruksdrift. I slike tilfeller bør veiens samlede samfunnsmessige betydning tillegges vekt i vurderingen av om veien fortsatt skal være kommunal.

Administrasjonen har særlig lagt vekt på likhetsprinsippet. Arbeidsgruppen foreslo tidligere at Kolstadveien foreslås privatisert. Da vurderes det som konsekvent at også enkelte andre veistrekninger med tilsvarende funksjon privatiseres, herunder Kalvåsen og veien fra Åsveien til Høgåsen gård.

Økonomisk konsekvens for kommunen:

Omklassifisering av kommunale veier vil redusere kommunens framtidige drifts- og vedlikeholdsansvar. Den økonomiske besparelsen kan imidlertid ikke beregnes ved å multiplisere antall kilometer vei som omklassifiseres med en gjennomsnittlig kostnad per kilometer.

De faktiske besparelsene vil avhenge av flere forhold som nivået på dagens veidrift på de foreslåtte veiene, om veistrekningene er en del av en sammenhengende veinett eller består av korte eller lange avstikkere. Videre vil besparelsen variere ut fra veienes standard, behov for vintervedlikehold, grøfterensk, skraping, reasfaltering og øvrige investeringer. Flere av veiene som foreslås omklassifisert har et vedlikeholdsbehov som innebærer fremtidige investeringer.

Dagens vedlikehold av veiene skjer i stor grad med kommunens eget utstyr. De siste årene er det benyttet om lag 250 000 kroner til sommervedlikehold av veiene som vurderes i denne saken. Ved begrensede årlige budsjetttrammer har vedlikeholdet i enkelte tilfeller blitt gjennomført trinnvis og etter behov. Grøfter og stikkrenner renses normalt med noen års mellomrom, og erfaringen er at slike tiltak kan bidra til å opprettholde veistandarden i tre–fire år.

Tall i 2026	
Vintervedlikehold:	
Vika	48 638
Hestvikveien, avtale inntil kr 10 000 pr år	10 000
Brøyting hovedveier Vega, ifølge rodeplan	605 681
Ylvingen	30 177
Sommervedlikehold:	
700 m ³ grus hittil i år	177 751
Andre utgifter:	
Kantslått	26 400
Rep Kolstadveien	25 500
Drift på kjøretøy/lastebilen inkl. direkte lønn	86 000
Vårkosting strøsand	13 500
Smartasfalt, salt	88 218
Graving langs vei Sundsvoll	22 200
Sum	1 134 065

Brøyting høsten 2025	295 000
----------------------	---------

Floa–Kjul og Gullsvågveien/Dovre vurderes som veistrekninger som bør forbli kommunale. Dette er lange veistrekninger som etter administrasjonens vurdering har et betydelig vedlikeholdsbehov, og som det nærmeste året, helst allerede i høst, burde vært skrapet og gruset.

Administrasjonen vurderer samtidig om det kan være hensiktsmessig å planlegge asfaltering av disse veiene. En asfaltering vil innebære en betydelig investering, men vil kunne redusere behovet for løpende vedlikehold i en lengre periode og gi en mer forutsigbar standard på veiene.

Erfaringene fra årets vedlikehold av Kolstadveien viser at rensing av grøfter og veikant samt skraping og grusing kostet om lag kr 25 500. Kolstadveien har en lengde på 235 meter. Dersom samme type vedlikehold legges til grunn for Floa–Kjul og Gullsvågveien/Dovre, kan kostnaden anslås til om lag kr 260 000 for Floa–Kjul og om lag kr 390 000 for Gullsvågveien/Dovre. Samlet utgjør dette om lag kr 650 000 per vedlikeholdsrunde.

Erfaringsmessig vil et slikt tiltak kunne ha en virkningstid på om lag tre til fire år, avhengig av trafikk, værforhold og grunnforhold. Over en 20-årsperiode må det derfor påregnes at tilsvarende vedlikehold gjennomføres fem til seks ganger. Med dagens kostnadsnivå vil dette tilsvare om lag 3,3–3,9 mill. kroner. Når det tas hensyn til forventet prisstigning på entreprenørarbeid, grus og transport, vil den samlede kostnaden over 20 år kunne ligge i størrelsesorden 4–5 mill. kroner.

Som en illustrasjon kan kostnaden for å legge nytt asfaltdekke på en 3,8 meter bred vei beregnes til om lag 400 kr/m². For en veistrekning på 2,4 km tilsvarer dette om lag 3,65 mill. kroner, mens 3,6 km tilsvarer om lag 5,4 mill. kroner. For de to strekningene samlet utgjør dette om lag 9,05 mill. kroner. Beregningen er kun et illustrasjonsanslag og omfatter ikke eventuell nødvendig forsterkning av veikroppen, drenering eller andre grunnarbeider.

Sammenligningen viser at asfaltering vil kreve en vesentlig høyere investering enn fortsatt grusvedlikehold. Samtidig vil asfalt normalt gi et betydelig lavere løpende vedlikeholdsbehov, bedre framkommelighet og en mer forutsigbar veistandard. Administrasjonen mener derfor at det bør vurderes nærmere om det, som en del av kommunens langsiktige investeringsplan, er hensiktsmessig å asfaltere en eller begge veistrekningene fremfor å videreføre et vedlikeholdsregime som må gjentas hvert tredje til fjerde år.

Et ytterligere moment i vurderingen er kommunens eget utstyr for drift og vedlikehold av grusveier. Kommunen har i dag en eldre lastebil som blant annet benyttes til grusing og skraping av veiene. Dette kjøretøyet forventes å bli faset ut i løpet av få år. Dersom kommunen skal opprettholde dagens nivå på egenproduksjon av grusing og skraping, vil dette kunne medføre behov for investering i nytt kjøretøy og/eller økt kjøp av tjenester fra eksterne entreprenører. Kostnaden ved å videreføre dagens vedlikeholdsmodell må derfor vurderes i et lengre perspektiv enn bare kostnaden ved neste grusingsrunde.

Dette styrker også vurderingen av om det er hensiktsmessig å investere i en mer varig løsning på de lengste kommunale veistrekningene. Dersom kommunen uansett står foran et behov for å erstatte eget utstyr, bør det vurderes om ressursene i stedet kan brukes til å redusere det framtidige vedlikeholdsbehovet gjennom investeringer i veiene. Men dette må også vurderes opp mot andre investeringsbehov og vedlikeholdsetterslep i kommunen.

Økonomisk konsekvens for private:

Omklassifisering av kommunale veier til private veier vil innebære en endring for de innbyggerne som blir berørt. Særlig for eldre og personer som bor alene kan det oppleves krevende å overta ansvaret for organisering av drift og vedlikehold av veien. Dette gjelder spesielt vintervedlikehold, hvor behovet for brøyting ofte krever raske avklaringer og praktiske løsninger.

Administrasjonen mener derfor det er viktig at kommunen bidrar til en god overgang. Selv om ansvaret for drift og vedlikehold vil ligge hos de private veieierne eller eventuelle veilag, kan kommunen legge til rette for praktiske løsninger. En mulighet er å formidle kontakt mellom de entreprenørene kommunen benytter til vintervedlikehold og de private veiene som ønsker å kjøpe brøytetjenester. På den måten kan entreprenørene utføre brøyting etter avtale med de private veieierne, med direkte fakturering til den enkelte eller til veilaget.

Forslaget ivaretar en god balanse mellom behovet for å redusere kommunens fremtidige drifts- og vedlikeholdskostnader og kommunens ansvar for å sikre nødvendig infrastruktur, bosetting, næringsutvikling og samfunnssikkerhet. Omklassifiseringen innebærer at kommunen i større grad kan konsentrere sine ressurser om veier med en tydelig offentlig funksjon, samtidig som viktige samfunnshensyn fortsatt blir ivaretatt.

Konklusjon:

Vi kan ikke dokumentere at kommunen sparer 350 000 kroner årlig da det er mange avhengigheter slik som beskrevet i saksfremlegget. Ut fra KOSTRA, og sammenlignbare kommuner, kan det se ut som at kommunen drifter sine veier ganske kostnadseffektivt i utgangspunktet med dagens folk og utstyr. Men omklassifiseringen reduserer kommunens driftsansvar og kommunens framtidige vedlikeholds- og investeringsansvar for 9,35 km vei. Den faktiske driftsinnsparingen må dokumenteres på sikt gjennom brøyte- og vedlikeholdskostnadene.